

Kreditni baloni u dobra vremena čine život onakvim kakvim ga zamišljamo. Kada se baloni probuše nastaje otrežnjenje i susret s tragičnom stvarnošću. U stvarnosti za naše neuspjehe tražimo krivce, krivo, oko sebe, umjesto da sagledamo što smo i zašto činili kako bi usvojili, da ne ponovimo, gradivo njaskupljeg školovanja. Tako George Soros, po mome mišljenju jedan od najvećih financijskih igrača današnjice, imajući u vidu crni scenarij, sugerira da najmoćnija zemlja napusti eurozonu, za razliku od ne tako davnih mišljenja da bi to trebale učiniti zemlje koje su u dužničkoj krizi. Drugim riječima, za razliku od prošlih mišljenja kako bi dužnici trebali izaći iz elitnog kluba, Soros predlaže da eurozona prestane biti elitni klub. Kratko rečeno: radi se o vektorskom zaokretu.

O problemima i mogućim rješenjima problema eurozone pisao sam na ovim stranicama ali i u časopisu Ekonomija/Economics, odnosno iznosio svoje mišljenje na više znanstvenih skupova, te u javnim sredstvima priopćavanja.

Prije komentara podsjetit ću da sam u ocjeni stanja ustvrdio kako su manje razvijene zemlje, činjenicom da imaju eruo, značajno povećale svoje inozemne dugove i tako povećale javnu i osobnu potrošnju koja se je morala, tada kao i sada, ocijeniti neodrživom. Razvijene članice eurozone nisu ukazivale na neodrživost politika zaduživanja manje razvijenih zemalja iz svojih interesa. Naprosto putem kredita manje razvijenim zemljama one su dinamizirale svoju proizvodnju i tako povećale, opravdano, blagostanje svojih građana. Ova je priča posebno važna za Njemačku koja je utoršila silne pare kako bi, bivšu Istočnu Njemačku, integrirala i restrukturirala nacionalni gospodarski prostor. (Usput rečeno, danas Kina jednom rukom kupuje američke državne obveznice, a drugom izvozi kako bi „zatvorila financijsku konstrukciju.“) Danas je sasvim jasno zašto u maastrichtskim kriterijima nema mjesta saldu na tekućem računu platne bilance. Za razliku od proračunskog deficita i javnog duga o odnosima članice s inozemstvom nema niti riječi. Po mome mišljenju izostanak kriterija salda platne bilance i kriterija moguće razine inozemnog duga valja interpretirati kao dokaz da su sadašnjem stanju „kumovale“ sve zemlje, razvijene, vjerovnici, i manje razvijene, dužnici. Svi su imali prste u pekmezu, a kriza ih je uhvatila u tom i takvom stanju.

Jedinstvene obveznice, koje predlaže Soros, slikovito rečeno jednako je kao i kada bi neka država, da bi spasila svoje građane od dužničkog robstva, izdala obveznice i tako prikupljenim sredstvima pokrila dugove svojih građana, a ovi bi otplatili svoj dug kad dođu bolja vremena. Primjer, koji bi mogao biti prihvatljiv u nekoj zemlji, nije prihvatljiv u eurozoni. Drugim riječima, samo stapanje svih država u jednu državu, nazovimo je Eurodržava, opravdao bi takav pristup. U postojećem sustavu građani razvijenih zemalja morali bi plaćati nerazumno trošenje građana manje razvijenih zemalja, odnosno država. Ne treba biti politički mudar da se shvati izjava kancelarke Angele Merkel kako izdavanje jedinstvenih obveznica nije moguća za njezina života. I tu je kraj cijele priče.

Međutim, Soros je Soros i o njegovim prijedlozima valja razmisliti. Jedinstvena emisija euro obveznica moguća je u slučaju ukoliko bi se njemačka država pojavila kao agent u ime svih zemalja i, pod određenim uvjetima, garantirala isplatu o roku tako emitiranih obveznica. Jasno određeni uvjeti znače, Njemačka u ulogzi osiguratelja kredita, naknadu za preuzete rizike. Slično kao što korisnici kredita mogu kod osiguratelja osigurati podignuti kredit, ukoliko, razumije se samo po sebi, tako plate manju cijenu, kamatnu stopu. Teško je vjerovati da li bi to Njemačka prihvatila. Razlog je vrlo jednostavan: izdvojila bi se iz redova članova i postala „nadčlanicom“ što ona ne želi u jednakoj mjeri kao što to ne bi prihvatile ostale članice. U EU, odnosno eurozoni, događajui se velika previranja. Naši građani o tome imaju male ili

George Soros: „Njemačka se treba vratiti marki“

Autor Guste Santini

Nedjelja, 21 Travanj 2013 09:13

nikakve informacije. Instiktivno osjećaju da se nešto događa. Javna sredstva priopćavanja malo ili nimalo posvećuju pažnju educiranja građana, pa nje nikakvo čudo što je izlazak na izbore, pored ostalih razloga, bio tragično nizak. Da nije nas starijih, konzervativnih i opredijeljenih, glasača rezultat bi, siguran sam, bio još gori. Stoga je neophodno da sva sredstva informiranja izvrše dodatan napor i upoznaju građane čega će biti sudionici od 1. srpnja 2013. godine.